

Pompen en toch verzuipen

50 kaarsjes voor pompstation Uitbergen

Het pompstation langs de weg Berlare-Uitbergen, ter hoogte van het kasteel van Uitbergen, bestaat 50 jaar. Toen was de installatie een zegen voor landbouwers met grond in dat poldergebied. Vandaag staat de gouden machinerie ter discussie.

Midden vorige eeuw werd menig landbouwer met grond in de Leeggoedpolder er moedeloos van: ganse oogsten werden verwoest door water, weiden waren niet bereikbaar voor vee. En de foto toont Jozef Peelman (Jefke Ziens) die alleen nog met paard en slede door de modder in de buurt van de Maaidonkstraat raakt. Aan de andere kant van de sloot trad het Donkmeer tijdens de winter geregeld uit de oevers en bedreigde zo vele buitenverblijven en zelfs woningen aan de overkant van de Donklaan.

Redenen genoeg om actie te ondernemen. Het eerste plan om de twee bestaande sluisen te vernieuwen, belandde snel in de prullenmand. Bij hoogwater van de Schelde kon het overtollige water immers niet weg. Een pompstation ter hoogte van de sluis aan het kasteel was de enige aanvaardbare oplossing.

Firma De Brandt bouwde het pompstation met twee elektrische pompen, elk met een capaciteit van 2.400 m³ per uur. Ze traden in werking op 20 april 1962. De Voorste Sloot werd daarna nog tot aan het Donkmeer verdiept en verbreed om het grote watervolume te kunnen aanvoeren.

De financiering van het pompstation is opmerkelijk. Het toenmalige ministerie van landbouw zou het project voor 60% betoelagen. Dijkgraaf Cooreman slaagde erin 10% extra te laten subsidiëren. De grondeigenaars pasten de resterende 30% bij. De 'belasting' varieerde van 850,00 tot 3.300,00 Belgische frank per hectare, naargelang de hoogtelegging.

2012. Het debiet van het jubilerende pompstation voldoet niet langer. Ook al omdat sinds het uitvallen van het oude

Het pompstation te Uitbergen werkt!

De landbouwers, die gronden bezaten in het poldergebied van een 400 hect. hadden reeds de moed opgegeven om deze akkers en weilanden om te vormen tot velden die landbouwgronden mochten genoemd worden. Dikwijls werd de ganse oogst verwoest door het water, bleven de weiden gesloten voor het vee, en het hooi dat op die weiden droogte, bleef staan doordat het voor de landbouwer onbereikbaar geworden was wegens één enkele regendrup.

Door het vele water dat in de winter het polder van het Donkmeer deed stikken, kwamen de buitenverblijven en ook de huizen aan de overkant van de baan veelvuldig onder water.

Dit kon zo niet blijven duren! De poldercommissie maakte plannen om de twee sluisen, de Driemetersluis en deze aan het kasteel, die zo veelvuldig moesten zorgen voor de afvoer van het overtollige water, te herstellen. Doch wanneer het schiedespel hoog staat, kan men onmogelijk het overtollige water afvoeren uit de polder. De enige aanvaardbare oplossing was een pompstation op te richten op de plaats van de oude sluis aan het kasteel. Na vele vergaderingen, besprekingen en aanvragen kwam alles klaar, door de inspanningen van dhr. Cooreman, dijkgraaf van Uitbergen, Oevermeire en Berlare, werd boven de officiële 50 % toelage van het ministerie van landbouw nog 10 % verkregen, zodat de eigenaars van de gronden, gelopen in de emblematie van de polder, de overige 30 % moesten bijpassen. Deze belasting varieert van 3.300 F tot 850 F per hectare, naargelang de hoogtelegging. Na vele moeilijkheden werd het pompstation gepland door de firma De Brandt.

In een pomphuis, dat op de plaats van de oude sluis gebouwd werd, voorzag men twee pompen elk met een vermogen van 40 m³ per minuut en die het water van een gebied van 1.300 hectaren en van het Donkmeer zullen afvoeren. Deze automatische pompen staan aan wanneer het waterpeil stijgt en af twee hulppompen elk met een vermogen van 5 m³ waren ingeschakeld, doch niet in staat het overtollige water af te voeren, hield men er nog wat het mogelijk maken om verder te werken, zodat de polder en Oevermeire-Donk nog een bad kregen!

Zonder onvoorziene moeilijkheden zal vanaf vrijdag het waterpeil, dat op 3,5 m staat berisud worden tot 2,5 m, wat een 115.420.000 liter per dag hoch zal vooruitgaan ook de verbinding naar de Driemetersluis zal verbreed worden, wat een grotere afvoer zal mogelijk maken.

Omdat nog 1.000 m sloot moet verbreed worden, de noodbrug, die over de oude sluis gelagen is, vervangen moet worden door een vast waddek, de stampisten uit de Schelde gehaald, en voor de algemene afwerking gezorgd, zal men nog een twee maanden moeten wachten op de officiële opening.

Zo wordt dan deze polder omgevormd in normale landbouwgrond en lijdt de natuur nog een nederlaag!

Een opeeuw van de werken. (Foto: J. Peelman)

'watermachien' op 't Schuitje het water van Berlare Broek via het Donkmeer en de Voorste Sloot naar de Schelde wordt gestuurd. De klimaatopwarming en het stijgende waterpeil dat ermee gepaard gaat, doen er ook geen goed aan. De verantwoordelijken rond de waterhuishouding in onze gemeente staan voor belangrijke beslissingen. Daarom ook dat gemeente Berlare, polderbestuur Tussen Schelde en Durme, provincie Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest samen een studie hebben besteld. Dat onderzoek moet verschillende mogelijkheden aanreiken om het waterpeil van het Donkmeer en Berlare Broek beter te beheersen. Benieuwd of er nog een toekomst is voor de huidige pompen van de installatie.

met dank aan Werkgroep Erfgoed Uitbergen